

GELOVEN IN GROEIKANSEN

Prof. Peter Adriaenssens
KU Leuven
2025

1

EVOLUTIE VAN HET AANDEEL LEERLINGEN WAAR DE THUISTAAL NIET NEDERLANDS IS

2

TAALPROBLEMEN

- VEEL KLEUTERS KOMEN VOOR HET EERST MET NEDERLANDS IN AANRAKING
- IN BESTE GEVAL IS HET DE TWEEDE TAAL
- KANSARMOEDE SPEELT EEN TOEGEVOEGDE NEGATIEVE ROL

3

Maar het gaat ook over gedeelde opvattingen over onderwijs & opvoeding

- OPVOEDING, CULTUUR, VRIENDEN EN FAMILIE MAKEN DAT OUDERS BEPAALDE OVERTUIGINGEN HEBBEN
- DIE KUNNEN ONS VOORUIT HELPEN OF BELEMMEREN

4

WAAR ZIJN DE OUDERS ????

- HAAL OUDERS ER TERUG BIJ (vanaf de eerste dag)
- WANNEER START DE OPLEIDING VOOR OUDERS: HOE WERK IK SAMEN MET DE SCHOOL ???

5

ACTUELE TENDENSEN

(Bruffaerts, 2011, 2023; Carliner, 2017)

- **WE ZIEN VOORAL BIJ JONGEREN EEN DUIDELIJKE TOENAME VAN GEDRAGSPROBLEMEN**
- **BIJ TIENERS NEMEN OOK ZELFVERWONDING EN SUÏCIDALITEIT TOE**

6

STEEDS MEER LEERLINGEN OVERTREDEN DE REGELS OP SCHOOL

7

ER IS NOOD AAN CONSTRUCTIEF GEZAG

- MINDER 'GEDEELD' PEDAGOGISCH GEZAG
- THUIS MINDER AANLEREN VAN GEZONDE GRENZEN AAN GEDRAG
- GOK INDICATOREN NEMEN TOE
- SOCIALE MEDIA

8

OUDERS EN VRIJHEID

- STEEDS MONDIGER
- EISEN MEER
- ZIEN JE NIET ALS PROFESSIONAL
- DE LEERKRACHT IS NIET ZEKER DAT 'DE PROCEDURE' OF DE DIRECTIE ZULLEN STEUNEN

9

IMPACT VAN INSTABILITEIT SAMENLEVING

NOOD AAN TOEKOMST

- ZIJ ZIJN DE TOEKOMST, MAAR WIJ VOORSPELLEN ER GEEN MEER
- VOOR HET EERST IS NIET HET VERLEDEN DE DREIGING

10

ONDERWIJS VANDAAG: MEER EN HARDER WERKEN

- **SAMENLEVING** MEER TIJD EN GELD AAN **ONDERWIJS** DAN EERDERE GENERATIES

ONDERWIJS VOELEN MEER DRUK OM HET GOED TE DOEN DAN VROEGER

LEERKRACHTEN VINDEN HET ZWAARDER DAN ZE GEDACHT HADDEN, $\frac{1}{4}$ VINDT HET VEEL ZWAARDER

11

'TEVEEL-KAN-SAMENLEVING'

VERBREDEN VAN BEGRIEP EN KAPOT PRATEN

- MISSEN VAN PREVENTIEVE INTERVENTIE

OVERDRACHT OPVOEDEN MET NORMEN NAAR DE SAMENLEVING NEEMT TOE (ONDERWIJS)

- ONDERWIJS IS DE TWEEDELIJN, OUDERS DE EERSTE LIJN

VOLWASSENEN ALS GROEP VAKER ANGSTIG VOOR TOEKOMST EN MACHTELOOS

- GROTE TOELOOP NAAR DIAGNOSTIEK

12

EVOLUTIES IN OPVOEDEN LAATSTE 10 JAAR

- OUDERS PRATEN MEER EN BREDER MET KINDEREN
- MAAR JONGEREN ZIJN VANDAAG MOGELIJKS OOK MINDER BESTAND TEGEN DRUK (prof. Floortje Schepers, UMC Utrecht Kinderpsychiatrie)
  - DE OPVOEDSTIJL VERANDERDE: OUDERS PRATEN MEER, WAT POSITIEF IS, MAAR STELLEN MOEILIJKE GRENZEN
- KINDEREN KRIJGEN IS EEN BEWUSTE KEUZE GEWORDEN, OUDERS VINDEN DAT HET LEUK EN GEWELDIG MOET ZIJN, EN VINDEN HET LASTIG NEE TE ZEGGEN
- DE KEUZES ZIJN ENORM TOEGENOMEN

13

MAAR VOOR DE MEESTE KINDEREN DIE MOEILIJK DOEN IN DE KLAS GELDT...

- .... dat kinderen moeten leren omgaan met heel veel vrijheid
- Dat is een complexe vaardigheid die meegenomen moet worden in de ontwikkeling
  - Een belangrijk onderdeel is: je moet thuis duidelijke grenzen hebben
  - En: ouders moeten steunen dat hun kind grenzen moet leren beheersen in de klas

14

OMDAT ER AANLEG IS Leeftijd ontstaan stoornissen

• Kindertijd (jongens > meisjes) • ADHD • Autisme spectrum • ODD • CD • Separatieangst • Specifieke fobie	• Adolescentie (meisjes > jongens) • Sociale fobie • Paniekstoornis • Anorexia nervosa • Middelenmisbruik • Depressie • Bipolaire stoornis • Schizofrenie

15

JONGEREN MET ERNSTIGE GEDRAGSPROBLEMEN WAREN VAAK ALS BABY, PEUTER OF KLEUTER AL WAT ANDERS DAN ANDERE KINDEREN.

ZE WAREN MEER PRIKKELBAAR EN RUSTELOOS, HULDEN VAKER, WAREN MEER DWARS, DRUK EN SNEL AFGELEID. DIT ZIJN TEMPERAMENTKENMERKEN DIE AL BIJ JONGE KINDEREN KUNNEN WORDEN VASTGESTELD.

16

EVOLUTIES IN OPVOEDEN LAATSTE 10 JAAR

- EN OOK: DE TOENEMENDE MEDICALISERING: EEN DOORGESCHOTEN CULTUUR VAN MAAKBAARHEID
- ipv TE ZEGGEN: 'DIE VAN MIJ ZIJN OOK WEL EENS LASTIG'; ZEGT MEN: 'MISSCHIEN MOET JE DIE EENS LATEN TESTEN'
- HET INSCHAKELLEN VAN PROFESSIONELE HULP IS NORMALER AAN HET WORDEN DAN INSCHAKELLEN VAN FAMILIE EN VRIENDEN

17

EVOLUTIES IN OPVOEDEN LAATSTE 10 JAAR

- DUS:
- POSITIEF DAT WE ZOVEEL MEER EN BREDER PRATEN MET KINDEREN EN JONGEREN
  - ER IS MEER AANDACHT NODIG VOOR GRENZEN
  - EN WE MOETEN MEER GEWICHT ZETTEN OP HET BELANG VAN HET NIET-PERFECTE

18

WAAROM ZIJN KINDEREN ZO VATBAAR VOOR

- GEBREK AAN GRENZEN
- GEBREK AAN DUIDELIJKE NORMEN
- GEBREK AAN CONSTRUCTIEVE STIMULATIE

19

OMDAT DE
NORMALE ONTWIKKELING
KWETSBAAR IS

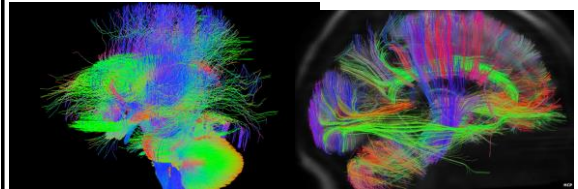
20

CONTEXT DIE EERDER BOMBARDEERT DAN STEUNT

- een lage sociaal-economische status van het gezin
- stress door materiële problemen
- vluchtelingen
- alcohol- en drugsmisbruik door de ouders
- kindermishandeling
- Partnergeweld
- pesten
- ongunstige buurt
- vrienden met probleem gedrag
- ouders agressief en niet consequent

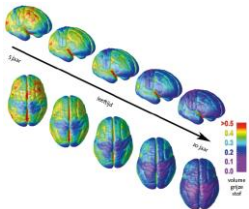
21

DIT IS HET TRAJECT

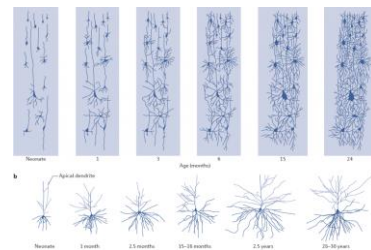
22

<https://www.biomaatschappij.nl/bericht/bouwen-aan-het-brein/>

23

NEURALE NETWERKEN

24

DE ONDERBOUW VAN ALLES:
**HET VERHAAL VAN ONTWIKKELING
 MOET CENTRAAL STAAN**
 En dus niet: ons programma... wij moeten... het gedrag van uw kind is niet...

ONTWIKKELING

25

WIJZE DENKEN

TRIGGER

STRESS!!

VECHT/VLUCHT/ BEVRIES

BUIKGEVOEL DE EMOZONE

26

IN HET ALGEMEEN:
 WAT HELPT DE BEDRADING VAN HET JONGE
 BREIN

- STRUCTUUR EN DAT SENSITIEF CULTUUR
- MET VEEL MOTIVERENDE TERUGKOPPELING ZODAT KIND & OUDER EVOLUTIE ZIET
- AANMOEDIGEN EN DUIDELIJKE TRANSPARANTE GRENZEN

27

DE WELZIJN/ONDERWIJS DISCUSSIE

WELZIJN

ONDERWIJS

28

GEDRAG TER DISCUSSIE

WAT KAN JE DOEN?

29

DRIEHOEGGESPREK

30

- OUDERS OPLEIDEN TOT SAMENWERKING: CO-OPGROEIEN
- COMMUNICATIE VERZORGEN: WAT GAAT GOED? (komt eerst)
- HELP MIJ!!!! (niemand verwacht dat, zorgt voor ouderlijke betrokkenheid)
- OVERDRIJF NIET MET SAMENWERKING! (kan stress worden voor kind...)

31

**EN STOP TE AANVAARDEN DAT
ONDERWIJS DE SAMENLEVING
MOET OPLOSSEN!!!**

32

**ERKEN JE JE EIGEN
EXPERTISE
WEL????**

33